

...Наše radne akcije spajale su intelektualnu i radničku omladinu, omladinu raznih nacionalnosti, stvarajući od nje monolitnu cjelinu, izrasle su mase ljudi koje su, zatim, odlazile na razne stručne poslove. Ako je rad omladine i bio nešto skuplji, ne treba zaboravljati na to da se nešto mora potrošiti i na izgradnju čovjeka. Čovjek nešto vrijedi, a kod nas treba da najviše vrijedi...

БРОЈ 176

ОПЛАДАИСКА АРУДА

Vrijedne ruke brigadiške i nedjeljom rade

I NEDJELJOM PRUGA RASTE

Navikle ruke na lopate i krampe

◊ Umora ima, ali i snage za dvije smjene neprekidno ◊ Nepregledna kompozicija sa 500 kubiča tucanika i 270 kubiča šljunka istovarena u rekordnom vremenu

MAGLAJ, 24. SEPTEMBRA — I posljednja, četvrta nedjelja šeste smjene Akcije »Šamac — Sarajevo« je radna. Oni najsnasniji, najvredniji, ponovo su jutros iz Naselja Zavidović krenuli na drugi kolosijek. Raspolagali su brigadiri od Maglaja do Zavidovića da dovrše započeto ili da počnu nepočeto.

Na početku trase koja pripada brigadirima zavidovičkog naselja u Maglaju, po lijepom i sunčanom vremenu, radilo je 108 brigadira iz tri brigade »Stupčanica« Olov, »Gorenjski odred« Kranj i »13. proleterske Rade Končar« iz Zagrebačke armijske oblasti. Njihov današnji posao nije bio lak. Brigadira je malo, ali je zato mnogo vagona punih šljunka i kamena-tucanika. Na maglajskoj Željezničkoj stanici, odakle šaljemo ovaj raport, poredalo se jedan za drugim 46 vagona građevinskog materijala neophodnog za novi kolosijek.

Ni ta, gotovo nepregledna, kompozicija natovarena sa oko 500 kubiča (oko 700 tona) tucanika i 270 kubiča šljunka, nije uplašila ove što su danas, u nedjelju radili. Muhamed Bešlija, Slaviša Matijašević i trojica braće Karačić, Adil, Ibrahim i Muhamed svi iz olovske »Stupčanice«, Miloš Čavrić, Nedjeljko Ivić, Sabir Latifović i Hamdija Simić iz »Gorenjskog odreda«, te vojnici-brigadiri iz »13. proleterske Rade Končar« Milovan Žarković, Zlatko Slukan, Branimir Martiner, Marinko Mrkajac i ostali prihvatali se alata i počeli da prazne vagona. Među njima je i nekoliko brigadira koji su juče dali krv. Sa zavojem na ruci, i pored toga što su imali slobodan dan, i oni su krenuli sa svojim drugovima da im, koliko mogu, pomognu da što prije završe ovaj važan posao.

Rekoše nam:

— Kad se mogu tunelli probijati, podvožnjaci graditi noću, kad se mogu premoćavati rijeke, zašto i mi da ne možemo istovariti ovu kompoziciju. Malo je teško jer nas nema mnogo, a ipak ćemo posao završiti na vrijeme.

Jeste li već umorni, priupitamo trojku na vagonu u sredini kompozicije:

— Uradili smo mnogo posla. I ruke su poodavno otvrde, navikle su na lopate i krampone. Ima malo umora, ali čini nam se da bi mogli izdržati još jednu smjenu. Napišite slobodno da onaj ko je na ovoj akciji ne može biti umoran, kad zna što i za koga gradi. Zar nije čast nastaviti izgradnju nečeg što je započeto prije 31 godinu. U vrijeme kada su uslovi za rad bili znatno teži.

Njihove riječi potvrđuju i njihovom djelu se divi i zamjenik komandanta Naselja za radilište Milorad Vidović sa kojim smo bili među brigadirima na Željezničkoj stanici u Maglaju:

— I pored toga što sam na Akciji gotovo već šest mjeseci, iz dana u dan me oduševljavaju brigadiri, njihov entuzijazam i želja da drugi kolosijek što prije završe. Gotovo je nemoguće nabrojati sve podvige koje sam vidio radići ovaj posao na Akciji. Jednom riječju svi su brigadiri na neki način heroji.

Sve im vjerujemo. Onaj ko sumnja u istinitost izjava i riječi neka dode na Akciju »Šamac — Sarajevo«, neka proboravi nekoliko dana među brigadirima, bilo na radilištu ili u Naselju, uvjeriće se.

I ova generacija mladosti zna što hoće i koliko može. Običanje, nadmašimo naše očeve da bismo im bili ravnici, ispunjava se i prebacuje.

I. KALKAN

LIKOVNI SA TRASE

Zemunski orlovi

Četiri mladića iz Brigade »Jozo Šćurla« pentraju se po stijenama Trbuka, buše rupe i ruše kamenje

DOBROJ, 24. СЕПТЕМБРА — Nakon triješnja se Trbuk, ni stopu neda. Ali, čovjek je jači. Ako ne vjerujete dodite da vidite, da vide zemunske orlove, hrabre mladiće koji se vezanim konopcima pentraju po stijenama, kompresorima buše rupe i ruše kamenje. Bez straha kažu:

— Da li baš bez straha?

— Prvog dana bojažljivo sam koračao. Kad bih pogledao dole ka pruzi sve bi mi zaigralo pred očima. Međutim, tremu je brzo potisnula želja da se i na tako teškom poslu potvrdim. Nisam ranije bio na radnim akcijama. Mislim da je ovo dobro. Ljudi se upoznaju, zblize, a, eto, i pruga raste, pa se u srcu ponos budi, jer djelo ostaje iza nas — kaže Milomir Radovanović.

Trgovac Branko Vlajnić je od oca Ivana čuo za legendarnu prugu. Pričao mu je kako je to bilo 47.

— Bilo je teško govorio je, ali su uspjeli. Legenda je obavezala mladu generaciju, a vjerujem u svoje vršnjake. Da idemo stopama svojih očeva, da možemo još više, dokazujemo i ovim primjerom. Nisam nikad radio na ovako teškim poslovima, a uz pjesmu tegobe se zaboravljava. Oduševljava me državstvo, polet omladine koja časno i pošteno gradi svoju prugu — kaže Branko.

Kako je gore, na stijenama?

— Divno, već vidimo kolosijek u punom sjaju. Malo nam je bilo čudno što nas vežu po dvojicu, ali smo se tako brže uhodali, pa sad prosti lebdimo u vazduhu — reče Vlajnić.

— Posao nije težak, ali je opasan — dodaje Ljubiša Janković. — Svi smo kao jedan, a prvi put smo na ovako odgovornom zadatku.

— Dajemo sve od sebe za brigadu i prugu.

Boško Pelemiš, je u trenu odlučio da dode na Akciju.

— Nisam mnogo razmišljao. Odjednom se probudila želja i krenuo sam. Nisam požalio. Meni posao nije težak. Uz to ima dovoljno vremena za odmor i igru, pa dani brzo prolaže.

U »jatu orlova« nema petog. Juro Cupić, morao je da odustane od Trbuka zbog povrede na sportskom terenu. Ali, i tako mala četa ruši rekord i norme. U udarnom danu ostvarili su sjajan rezultat. Izbušili su 30 metara rupa i oborili 20 kubika kamena. U budovima — 574 procenta. I juče su radili udarnički: 57 metara rupa i 10 kubika kamena. To, međutim, nije sve. Dobri su drugovi, sportisti, vrijedni aktivisti. Tako postaju i graditelji i ljudi. Iako je teško bez straha rvati se sa Trbukom, s pjesmom lete na njegove stijene.

Da nije tako ne bih ih zvali »zemunski orlovi«, ne bi bili ponos Brigade »Jozo Šćurla«, ne bi rušili norme i rekordne.

B. TOMIC

Градитељи Орлина још славе пробијање тунела

(Снимио: Винко Дуспер)

РАПОРТ ИЗ ДОБОЈА

Ударнички за Орлине

Интерни ударни дан поводом пробијања тунела Орлине протекао у знаку високих учинака свих brigada

DOBBOJ, 24. СЕПТЕМБРА — Синоћ је у Омладинском насељу Добој одржана свечаност којом је обиљежен интерни ударни дан, проглашен поводом пробијања тунела Орлине. Радили су brigadići ударнички на цијeloj дионици од Добоја до Маглаја. Бројке најбоље говоре како се радило: просјечна норма је остварена са 233 процента, остварено је 2.257 норма-часова и 1.031 ефективни час. Пројектирано је 3.34 часа. Просјечни учинци бригадира су: ОРБ »Павле Ћевер« 122 одсто, »Милан Драгић« 133, »Јужнобанатски партизански одред« 228, »Јозо Штурла« 358,

»Десети октобар« 358, »Алме Видовића« 260 одсто и »Акиф Шерemet« 275 одсто.

Постројеним brigadiстима го ворио је Рамиз Чампара, замјеник команданта за радилице у Насељу ОРБ Добој. Он је између осталог рекао:

— Велико блато, временски услови, тежак терен, — све те околности нису биле препрека за раднике који су радили у три смјене без престанка. Заједно са њима радили сте и ви на ваљском дијелу тунела, грађеши око 270 метара потпорних зидова, високих до 10 метара. У вама, дјевојкама и младићима, који граде ову пругу и дру-

ге објекте, имамо и највећу гаранцију да нам ниједан реално постављени циљ није недостижен.

Послије поздравне ријечи Рамиза Чампаре развило се Ко-зарачко коло. Ухватили су се руку под руку brigadiри из свих крајева наше земље и по-вeli коло побједе.

Свечаности су настављене на ступом добојске РОК групе »Током живота...«. Играло се и веселило до касно у ноћ. Тако је прослављена још једна радна побједа.

C. ЊАГУЛ

IZ BRIGADIRSKOG NASELJA U NEMILOJ

Vagoni su ispraznjeni

I nedjeljom brigadiri rade ◇ Kompozicije natovarene materijalom za trasu drugog kolosijeka istovarene u zakazano vrijeme

NEMILA, 24. СЕПТЕМБРА — Poslije nekoliko uzastopnih kišovitih dana, nedjelja je u Nemiloj osvanula okupana suncem. To je najviše obradovalo brigadire koji su istovarali vagoni sa šljunkom kod tunela Bistričak.

— Na trasi imamo oko 200 brigadira, iz svake brigade po 40 — raportira nam je Zoran Kusmuk, traser. — Istovaramo 28 vagona šljunka, a to je 800 kubika. Ovaj posao završen je za sat i po jer su brigadiri zaista radili udarnički — kaže Kusmuk.

Uputili smo se duž trase gdje su brigadiri istovarali šljunk. Razgovarali smo sa traserom ORB »Rade Končar« iz Zagreba.

— Zovem se Zlatko Tepčić, naša brigada i ORB »Sedmi novembar« iz Banovića formirale su jednu brigadu koja istovara šljunk. Ovako bi trebalo češće raditi jer, poređ radnog elana, ovako na trasi učvršćujemo bratstvo i prijateljstvo.

Prilazimo jednom od vagona. U njemu rade Redžep Čejvanović, Ahmet Turković i Zdenko Sokač. Vremena za razgovor nije bilo. Žurili su da što prije završe svoj dio posla, pa je na naše pitanje kada će biti vagon prazan slijedio lakonski odgovor — prije roka.

— Konačno nam je četiri dana prije kraja smjene i vrijeme postalo saveznik — rekoše uglaš.

Juče su brigadiri iz Nemile zaposjeli svaki metar pruge od Jeline do Begova Hana gdje još nije postavljen kolosijek. Istovarao se šljunk, tučnik i iskopavao stanični kolosijek, te kanali za kablove, betonirali temelji za stubove kontaktne mreže, na mostu kod Bistričaka i u tunelu Bistričak, gdje se radi u tri smjene i nedjeljom.

I ovaj današnji kao i svi dosadašnji reporti sa trase od Jelina do Begova Hana glasio bi da radovi ulaze u završnu fazu. Radi se udarnički, pruga raste.

M. ĐULAN

Simbol Akcije u Nemiloj

NEMILA, 24. СЕПТЕМБРА — O Miletu Glumcu, ORB »Rade Končar« iz Zagreba već smo pisali. To je onaj brigadir koji je na posljednjih pet akacija bio deset puta udarnik, na četiri napravio simbol akcije: »Morava 75«, »Kozjansko 75«, »Derdap 76«, »Auto-put Niš 77«.

— Kada sam došao u Naselje Nemila obećao sam i vama, kada smo razgovarali za novine, da ću pokušati da napravim i simbol ORA »Šamac — Sarajevo 78«. Rečeno — uradeno. Simbol je već postavljen u Naselju.

ZDRAVSTVENA ЗАШТИТА У
ŽEPČU

Stacionar prazan

Dobro organizovana preventiva,
pa nema ozbiljnih oboljenja niti
povreda

ŽEPČE, СЕПТЕМБРА — Jedan gradic sa hiljadu stanovnika kakav je Omladinsko naselje Žepče, ne može se ni zamisliti bez zdravstvene usstanove — zlu ne trebalo. Tucanik je oštar, pragovi teški, šine skliske, a u žaru sportske borbe nije se teško naći na »klizavom«.

Mini-bołnicu ovde zovu Stacionar zdravstvene službe koji je, najčešće — prazan! »Na prugu smo došli da radimo, a ne da budemo bolesni, to možemo i kod kuće«, često u šali kažu brigadiri i — čuvaju se od povreda i prehlade.

U ovoj šestoj po redu smjeni, osim nekoliko virusnih upala grla i nosa ozbiljnijih oboljenja nije bilo. Došta je učinjeno na preventivnoj zaštiti otkrivenih dijelova tijela u toku rada, pa su ozljede rijetke i, uglavnom, manje.

— Ovdje nema simulanata! — kaže dr Jasmina Hadžić-Hasagić, liječnik u Stacionaru. — Tokom terapije i neophodne poštede većina brigadira pokazuje želju da što prije napusti krevet i vrati se na trasu, drugovima. Kažu da ih saviest peče što se oni izležavaju dok drugovi moraju raditi i za njih.

Nije ni čudo jer svaki brigadir ima samo jednu želju: što više doprinjeti da drugi kolosijek bude završen prije roka i da se u svaki prag, u svaki metar tračnica, ugradи sva mlađačka ljubav za domovinu.

G. J.

Dobrovoljni davaoci krvi

ŽEPČE, 24. СЕПТЕМБРА — Omladinsko naselje Žepče juče je posjetila terenska ekipa Instituta za transfuziologiju i transplantaciju Univerzitetskog medicinskog centra Sarajevo. U osmočasovnoj akciji dobrotoljnjog darivanja krvi učestvovalo je 150 brigadira.

— Vrlo smo zadovoljni odzivom mladih graditelja u ovoj humanoj akciji — kaže liječnik Ljubica Todorović. — Htjela bih da istaknem gest brigadira iz novosadske ORB »Svetozar Marković Toza«, koji su, nakon pobjede u rukometnoj utakmici, svi došli da daruju krv.

Svi brigadiri-davaoci dobili su od Instituta u znak zahvalnosti, specijalne majice sa znakom Instituta.

G. J.

Dok su se u slobodnom vremenu njegovi drugovi odmarali, Mile Glumac je obilazio radilišta i tražio elemente za svoj novi simbol. U tome, kako kažu, mnogo su mu pomogli brigadiri iz Nemile.

— Simbol ORA »Šamac — Sarajevo 78« čine dva visoka stuba, koja predstavljaju drugi kolosijek. Na njima će biti postavljeno osam krampova, što znači da prugu gradi omladina iz šest socijalističkih republika i dvije autonomne pokrajine. Pri vrhu stuba, sa obje strane, je ispisano: Ti-to — Partija — Šamac — Sarajevo, a iznad toga su kolica na kojima je napisano 47 — 78. Sve je to nadvisila velika petokraka. Za Miletu Glumcu kažimo i ovo: Ima 27 godina, a po zanimanju je visokokvalifikovani monter. Radi u Somboru gdje je i rođen.

M. D.

ДЕЖУРНА КАМЕРА

И излетници помажу

Пругom tече ријека младости. Brigadiri се утрукују — рекордима, dan je неријетко дужи од обичног. Рад, пјесма, радост... У Населју Завидовићи пазвате и гости, који желе да помогну, да својим рукама уткају нове чити у други колосijek. Породица Тевфика Рашидагића пошла је на излет из Сарајева и у једном тренутку прискочила у помоћ градитељима пруге који су за два сата требали истоварити петнаест вагона шљунка. Успјели су, па своје задовољство, на срећу свих оних који нестрпљиво чекају дан када ће пругом кренути први возови.

Gostovali glumci i pjevači

ZAVIDOVICI, 24. СЕПТЕМБРА — Među jučerašnjim posjetiocima zavidovićkog naselja, a bilo je ponajviše rodbine brigadira i predstavnika društveno-političkih zajednica i organizacija koje su uputile brigade iz svojih mesta na Akciju, bila je i grupa estradnih umjetnika iz Sarajeva i Beograda. Gosti brigada »Famos« iz Hrasnice i »Dare Pavlović« iz Beograda bili su i u programu učestvovali: HOR Djekočaka »Ildžanke«, pjevači Dragoljub Lazarević, Miša Marković i Hanington, student iz Kenije, glumci Živka Matić i Ljuba Didić i

kompozitor Damjan Babić. Interpretatori zabavnih i narodnih pjesama, među kojima je bilo i nekoliko brigadira, izvrsno je pratilo beogradski orkestar »Singidunum«.

Jedno popodne i uspijelo zabavno veče ostaće u dugom sjećanju, kako domaćinima tako i učesnicima programa, koji su brigadirima poklonili višesatnu prijatnu zabavu. Ni domaćini im nisu ostali dužni. Osim brigadirskih poklona, svi učesnici programa nagrađeni su dugotrajnim i burnim aplauzima.

I. K.

Graditelji kod teritorijalaca

NEMILA, 24. СЕПТЕМБРА — Brigadiri iz Omladinskog naselja Nemila juče su bili gosti jedinica teritorijalne odbrane u Regionalnom nastavnom centru »Hasan Brkić« kod Zenice. Oni su tim za pripadnike teritorijalne odbrane pripremili kulturno-zabavni program. Brigadiri su nagrađeni — aplauzom.

M. D.

Аматери међу brigadirima

НЕМИЛА, 24. СЕПТЕМБРА — Početje Naselju u Nemiloj smjejuju se jedna za drugom. Ne prođe готовo ni jedan dan, a da ovde ne dođe delegacija ili неко od kulturno-um-

jetničkih dруштава из Бановића — Арапијевца, Зенице i околних mјesta. Синоћ су то учинили драмска група СОУР-а »Раде Кончар« који су izveli Kochićevo »Jazavca pred sudom«, Pejkovićevu monodramu »Oj животе«, a gostovali су i двијe vokalno-instrumentalne grupe »Све што траје« i »Акцијашки« sa Save iz Zagreba.

M. B.

Partizanski ručak

ZAVIDOVICI, 24. СЕПТЕМБРА — Predstavnici svih osam brigada šeste smjene koje ovaj mjesec borave i rade u Naselju Zavidovićima, njih oko stotinu bli su danas gosti Mješne zajednice Mahoje u blizini Zavidovića. Oni su nastavili i u ovoj smjeni dobru saradnju svojih predhodnika sa mladićima Zavidovića i okoline.

Nakon zajedničke akcije brigadira i domaćina na uređenju mesta, za sve je prireden partizanski ručak. Slobodno vrijeme, uz kulturno-zabavni program bilo je više nego prijatno i sigurno će svima ostati u nezaboravnom sjećanju. Na kraju boravka djevojke i mladići, kao i ostali mještani Mahoje obećali su svojim gostima-brigadirima da će im uskoro uvzoriti posjetu, a to znači da će doći u Brigadarsko naselje i da ponovo zajedno provedu jedno popodne i veče.

Makarani u Nemiloj

NEMILA, 24. СЕПТЕМБРА — Radnici-sportisti iz Makarske, gosti radnika-sportista iz Zenice, grada pobratima juče su posjetili i Omladinsko naselje Nemila. Poslije razgledanja Naselja Makarane je o životu i radu brigadira u Nemiloj i izgradnji drugog kolosijeka pruge od Doboja do Zenice upoznao komandant Naselja Zdravko Šivrić.

M. D.

МАЛО SALE IZ ŽEPČA

Brigadirske taksi

ŽEPČE, 24. СЕПТЕМБРА — Omladinsko naselje Žepče vjerovatno je jedinstveno na trasi drugog kolosijeka, ako ni po čemu drugom, ono po tome što ima vrlo uredno organizovan »taksi službu«.

Naime, čim je u alatinu stigao novi kontingenat od stotinu kolica smješta su proglašena za »zelene mercedes« i omladinci ORB »Pet mlađih« iz Sarajeva svoja kolica su pretvorili u takse. Prvi putnik bio je, kako je već red i zakon, komandant sarajevske Brigade Zvonimir Nizić. Eksperimentalno i besplatno prevezan je od paviljona »Pet mlađih« do Štaba.

— Vožnja je bila nadasve udobna i brza, ali ćemo radje i dalje pješaći — obratio se komandant okupljenoj masi kada je napustio »zelene mercedes«.

G. J.

РАДОВИ ЗА КОНКУРС »ОМЛАДИНСКЕ ПРУГЕ«

Сага о првенцу

»Повечерје. Светла се гасе, насеље тоне у сан. Светли само тренутак моје искрености.«

Биле су ми досадиле приче о акцијама, траси, ударништву, тешком послу. Посматрао сам себе, па старе акцијаше. Они млади као и ја весели, дружељубиви... Одлучио сам да и ја пођем. Тако сам се ето обрео на акцији.

После чекања на станици пошли смо у насеље. Затичемо бригаде које су раније дошли. Они су слободнији, понашају се домаћински. Улазимо у павиљон. Три велике спаваоне без ормана, један лавабо на нас стотину. Прво разочарење.

Одлазим на спортске терене, упознајем се са младићима — девојкама из других бригада. Лед је пробијен, већ је лакше. Повечерје првог дана. У кревету сам. Покушавам да заспим, али не успевам. Мисли навиру, успоређујем утиске. Више је лепих. То је тек почетак, и то ми улива наду да ће се овај мој првенац срећно окончati.

Прво јутро и буђење у четири сата. Поспан претурам по стварима, налазим две леве ципеле, наопако облачим мајицу, кревет никако да наместим и на крају гимнастика. Десет минута смрзавања.

Одлазак на трасу, путовање возом, поново постројавање. Изнећен сам како лако подносим напор. Песма улива нову снагу. Радно време неосетно пролази. Поподне још брже. Поново сам у кревету. Задовољан сам оним што сам постигао. Након сваког успешног завршеног посла човека испуни осећање задовољства.

Уверавам се у оне лепе приче о акцијама. Умору ни трага. Размишљам и о старијим друговима, нашим очевима који су 1947. радили овде у овим брдима. Радили су у тежим условима, никад сити, али су сви били срећни. Стидим се оног свог првог разочарања. Схватам прави смисао поруке другова из Ливна: »Обећање Титу — одржати, пругу — изградити«. У томе не могу да нас спрече ни умор ни невреме, ни хладноћа...

Повечерје. Светла се гасе, насеље тоне у сан. Светли само мој тренутак искрености.

Милан ЈУБОСАВЉЕВИЋ
ОРБ »Јужнобанатски партизански одред«

Svaki šesti - darovalac

ZAVIDovići, 24. SEPTEMBRA — Juče je u Brigadarskom naselju u Zavidovićima boravila ekipa Republičkog zavoda za transfuziju krvi. Pregled brigadira i uzimanje dragocjene tečnosti počelo je ujutro, a završene tek naveče. U spisak dobrovoljnih davalaca krvi, u ovom naselju, juče se upisalo 110 brigadira. Gotovo svaki šesti je darovao svoju krv. Broj prijavljenih bio je znatno veći, ali svi, zbog određenih razloga nisu mogli juče biti darovaoci.

ДЕЖУРНА КАМЕРА

Три принове

Омладинско насеље у Жепчу до било је три принове. То су псићи, који су, у тили час, добили имена Киса, Лила и Жуjo. Киса и Лила су у црно-бијелој техничкој, док је Жуjo, наравно жут.

Своје мале пријатеље одмах су завољели сви brigadiри, док се они најрадије друже са фотографима. Вјероватно се спремају да постану манекени, па од малена бирају друштво, које им може добро доћи.

(Снимио: Зоран КАУЛИЋ)

RIJEČ O VETERANU

Dvanaest mjeseci udarništva

Muharem Pirija je preoravao trasu prvog kolosijeka 1947. godine, a zatim na mnogim drugim akcijama zaradio mnogo brojna priznanja

Muharem Pirija

Od 97 mladih graditelja iz Livna, svrstanih u ORB »Deseti oktobar«, nikog se, vjerojatno, nije ni rodio kada je njihov sugrađanin Muharem Pirija preoravao trasu prvog kolosijeka pruge Šamac — Sarajevo. Skupa sa 13 drugova iz Livna, Pirija je u prvoj smjeni, sa Hercegovačkom fiskulturnom brigadom, koja je predstavljaju Mostarsku oblast, započinjao veliko djelo poslijeratne izgradnje. Danas, 31 godinu kasnije, dobrovoljci iz livanjske brigade, u šestoj smjeni, dovršavaju posao o kojem se u Pirijino vrijeme moglo samo sanjati.

Piriji su još uvek u svježem sjećanju imena njegovih drugova koji su u Lašviji kopali prve kubike kame na i zemlje: Vatroslav Čondrić, Safet Alić, Zdravo Rimac, Jovo Bajilo, Fahro Safić, Ranko Kaić, Vatroslav Tomić, Hasan Klinac... Sesnaestogodišnji Muharem utrkivao se, tada sa starijim drugovima u izvršavanju radnih obaveza i prebacivanju udarničkih normi.

Ljubav prema akcijama, prema životu u kolektivu, prema brigadarskom »ho-ruk« i mlađalačkom zanisu uz logorsku vatrnu, bila je neodoljiva. U trećoj smjeni, poslije dvomjesečnog predaha u Livnu, Muharem Pirija je sa livanjskom brigadom na zeničkom radilištu. Sa iskuštvom dobrovoljca-brigadira mlađi je u Zenici nastavljao posao koji je nešto ranije započeo u Lašvi. I dan danj osvježavaju se uspomene na nezaboravne dane poslijeratnih graditeljskih poduhvata; nekad mlađi i djevojke: Antonija Radnić, Lepa Ljuboja, Alija Jarebica, Tona Krešić, Isko Velić, Marko Kiso, Munib Lemo... danas su generacija sredo-

vječnih ljudi. Pirija sa sjetom dodaje ime Rasima Zijadića, neumornog omladinskog aktiviste iz rata, koji nije dočekao vrijeme za svoje mlađe sugrađane isprati na onu istu prugu kojoj je podario prve godine mlađosti u slobodnoj zemlji.

Vrijeme je prolazilo, dolazile su i nizale se nove godine i nove akcije: na Auto-putu »Bratstvo-jedinstvo«, u Laćarku, Pirija je ponovo sa graditeljima iz Livna, a na omladinskoj pruzi Dobojski — Banjaluka, radeći u tunelu Ljeskove vode, on i njegova desetina mlađih djevojaka zaradili su udarničke značke. Sa dotadašnja tri udarnička odličja i jednom pohvalom, Muharem Pirija je dovršio jedno dobrovoljno graditeljsko djelo koje bi se moglo sažeti u tri riječi: dvanaest mjeseci udarništva.

Na diplomu sa svojim imenom, dokumentu izdatom 26. decembra 1953. godine, Muharem Pirija je gotovo napamet »skuvalo« ispisani tekst: »Diploma se dodjeljuje na osnovu odluke Petog kongresa Narodne omladine Jugoslavije, kao priznanje za nesebično zalaganje i uloženi trud na izgradnji naše zemlje u periodu od 1946. do 1952. godine.« Požutjeli papir na čijoj su ornament-borduri motivi sa radnih akcija, samo je jedno u nizu priznanja kojima se poniši čovjek sa 12 mjeseci dobrovoljnog omladinskog rada.

Svetozar LJUBOJA

